

KABINET

4146

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Kopie No. 27

REFERENTIE No.:

10278

INFORMATIEKODE

dbi, -/pl/af
die, -/pa
dca, -/op
dga
dnw
dwh
dvh

AFDELING VERBINDINGEN
s GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL. Nos: 180309; 184000-284

ONTVANGEN CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:

14 augustus 1959

BESTEMD VOOR:

Min. v. B.Z.

Dir./Atu.:

Visie:

Ag. No: GS 1600

Dossier: 24021

DATUM VAN AFZENDING:

14 augustus 1959

AFKOMSTIG VAN: Canberra

PARAAF/OPM:

zeer geheim

had vrijdag 31 juli vertrouwelijk gesprek met menzies ter gelegenheid waarvan uitvoerige en persoonlijke gedachtenwisseling ontstond langs lijnen van mijn 95.

betoogde dat het mijns inziens in eerste instantie austratisch belang is zekerheid te verkrijgen op gehele eiland nieuw guinea dat het papoeavolk tot zelfstandigheid kan groeien in verbondenheid en vriendschap met australië, hetwelk scherm kan vormen boven austratisch continent tegen opdringend azie. hoewel onze administratieve samenwerking tussen beide gebiedsdelen van nieuw guinea goed en nuttig is, ontbreekt daaraan mijns inziens een doel en visie waardoor zij, die van hoog tot laag in administratie werkzaam zijn, bezielde worden en waarin antwoord kan worden gevonden op vraag waar wij naar toe gaan. waarom zou onze samenwerking niet in alle administratieve aspecten gedragen en beheerst kunnen worden door de ene gedachte dat de papoea zich bewust kan worden gemaakt van het bestaan van een eiland nieuw guinea, het grootste ter wereld. bijvoorbeeld zou met zeer eenvoudige middelen het schoolonderwijs daarop aanschouwelijk kunnen worden gericht. zulks zou geheel in overeenstemming zijn met begrip zelfbeschikking, want het zou absurd zijn te denken aan twee onafhankelijke papoeagemeenschappen op nieuw guinea, terwijl bepaald geen van ons keuze voor indonesia wenst. zou de deur naar deze visie geopend worden dan zou zich mijn inziens een veld van samenwerking openen van ongekeerde omvang. naar mijn gevoelen zou een dergelijke ontwikkeling vele aziatische, afrikaanse en zuidamerikaanse landen en wellicht de verenigde staten goed in de oren kunnen klinken. prealabel zou echter militaire onaantastbaarheid voor nederlands nieuw guinea verzekerd moeten zijn waartoe a u s t r a l i e volle gewicht in de schaal zou moeten leggen. menzies reageerde met de opmerking dat mijn bovenstaande persoonlijke gedachten indruk op hem maakten en dat hij daarvan wellicht spoedig gebruik zou maken. op maandag 2 augustus gaf hij zijn televisie-interview waarin hij aan het slot de hoop uitsprak dat zich in de toekomst een onafhankelijk papoeavolk

in map 16 Defensie N.

/ vertrouwelijke

-2-

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

ONTVANGEN

CODEBERICHT

VERVOLG

-2-

Ref. No: 10278

Rubricering: zeer geheim

van e e n nieuw guinea zou vormen in goede vriendschap met australie, vide mijn 19425.

seinde u in mijn 103 over indonesische reacties en mijn gesprek met tange. heden sprak ik casey aan de vooravond van zijn vertrek naar het buitenland. hij zeide dat in overleg met menzies aan de australische ambassadeur te djakarta was opgedragen subandrio omstandig mede te delen dat het niet in de bedoeling van australie lag op indonesische openlijke aantijging en onbedekte dreigementen publiekelijk te reageren. subandrio moest echter wel begrijpen dat het standpunt van australie ten aanzien van de nederlandse soevereiniteit in geen enkel opzicht was gewijzigd en de opmerking van menzies in het televisie-interview over het ontstaan van een onafhankelijk papoeavolk van e e n nieuw guinea daarmee niet alleen geenszins in strijd is doch zelfs volkomen in overeenstemming met het streven naar zelfbeschikking waartoe australie en nederland zich verplichtten. het gesprek met casey bracht ons op het zelfde onderwerp als het gesprek met menzies en leidde tot de opmerking van casey dat het goed zou zijn aan onze samenwerking wat meer inhoud en betekenis te geven, hetgeen ik beaamde met de suggestie dat de a.s. administratieve conferentie vertegenwoordigers beider gebiedsdelen in maart a.s. wellicht in de geest van televisie-interview van menzies zonder misbaar of publiciteit wijder horizon kan worden gegeven. ik lichtte dit toe in kader van mijn gesprek met menzies. casey antwoordde dat hij juist gisteren met prime minister in algemene termen over de wenselijkheid had gesproken australie's politieke visie op langere termijn te geven, waarin bovenbedoelde gedachten pasten. ik heb gezegd u te zullen vragen of u het misschien nuttig zou achten betrekkelijk onopvallend gelegenheid te zoeken u bij woorden van televisie-interview van menzies aan te sluiten hetgeen casey toejuichte. hij hoopte u in new york te spreken en met u nader van gedachten te wisselen over mogelijkheid in wandelgangen van de v.n. bij aziatische en andere daarvoor in aanmerking komende gedelegeerden sympathie en begrip te kweken voor de gedachte e e n papoeavolk van nieuw guinea.

heb de indruk dat er geleidelijk gunstige wijziging in australisch denken inzake nieuw guinea ontstaat aanzien nauwere en ook politieke samenwerking met ons in nieuw guinea. men schijnt langzamerhand te begrijpen dat het nodig is daaraan inhoud en visie moet worden gegeven. geloof dat het psychologisch goed moment is te trachten de australische deur verder binnen te treden en daarmee tevens voor australie wenselijkheid te vergroten zich ook militair aan nederlands nieuw guinea te binden.

zou het op prijs stellen uw reactie op bovenstaande te mogen vernemen.

Lovink 105

4. Over de inhoud van een codebericht mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

3. Afschriften van codeber. mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen worden vervaardigd.

een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord. iers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen